

Afrapportering fra COP29 i Baku, Aserbajdsjan, d. 11.-24. november 2024

Center
Center for international klima
og energi

Kontor
Internationalt kontor

Dato
06-12-2024

J nr. 2024 - 4847

Akt-id 549924

/ MINIE

Den 29. partskonference (COP29) under FN's rammekonvention om klimaforandringer (UNFCCC) blev afholdt i Baku fra d. 11.-24. november 2024 under aserbajdsjansk formandskab. Danmark var repræsenteret i de politiske forhandlinger ved klima-, energi og forsyningsministeren. Danmark har op til COP29 præget EU's forhandlingspositioner, så EU har kunnet indgå i en aktiv og konstruktiv rolle i forhandlingerne. Nedenfor beskrives de væsentligste overordnede forhandlingsresultater på Danmarks prioriterede forhandlingssemner samt Danmarks bidrag til handlingssporet.

Klimafinansiering

Forhandlingerne i anden uge foregik primært som lukkede bilaterale konsultationer og møder på ministerniveau mellem formandskabet og grupperne. Formandskabet lykkedes ikke med at sikre tilstrækkelig inddragelse, hvilket ikke gjorde forhandlingerne lettere. Bl.a. havde de fattigste lande og østater ikke været konsulteret inden formandskabet sendte deres bud på en endelig tekst ud. Det foranlediget, at EU satte sig i spidsen for direkte forhandlinger mellem donorlandene, de fattigste lande og østaterne for at forbedre formandskabets tekst, hvilket især handlede om at reflektere deres særlige vilkår og finansieringsbehov som anerkendt under Parisaftalen. Den endelige beslutningstekst fastsætter et klimafinansieringsmål med to lag. Et ydre lag med en overordnet målsætning om at øge de internationale investeringer i klimaindsatser i udviklingslandene til 1.300 mia. USD i 2035. For at nå denne målsætning skal alle verdens lande arbejde sammen om at forbedre globale og nationale rammebetingelser for både offentlig og privat klimafinansiering. Det ydre lag understøttes af et indre lag, som afløser for det nuværende 100 mia. USD-mål, hvor de udviklede lande skal gå forrest i at levere mindst 300 mia. USD i 2035 gennem offentlige indsatser til klima i udviklingslandene. Med til dette indre klimafinansieringsmål tæller som i dag offentlig bilateral og multilateral finansiering, mobiliseret privatfinansiering gennem bilaterale og multilaterale kilder, samt eksportkreditter. Der er enighed om at alle midler til klimaindsatser i udviklingslandene gennem udviklingsbankerne fremover tæller med ift. at nå de 300 mia. USD, dvs. også de midler, som kan tilskrives udviklingslandene i kraft af deres bidrag og ejerandele. Et vigtigt og nyt element i aftalen er, at udviklingslande (som f.eks. Kina, Sydkorea, Singapore og de rige Golf-lande) opfordres til at rapportere på og bidrage bilateralt med klimafinansiering. Dermed er der taget vigtige skridt mod en udvidelse af kredsen af lande, der bidrager til den indre kerne af målet.

Danmark kan samlet set være godt tilfreds med resultatet, som giver en god balance mellem at imødekomme udviklingslandenes behov og tårnhøje forventninger, men samtidig er på et realistisk niveau. Der var en række udviklingslande, der udtrykte utilfredshed med resultatet, da beslutningsteksten blev vedtaget i plenaren. Reaktionerne i kølvandet af aftalen var ikke overraskende eftersom forventninger til målets størrelse fra udviklingslandene var på et urealistisk højt niveau. Omvendt mente mange donorlande, at de havde strakt sig til det yderste. Det krævede megen forhandling, også internt i EU, for at blive enige om det vedtagne niveau.

Parisaftalens artikel 6

Det lykkedes på COP29 at færdigforhandle regelsættet for Parisaftalens artikel 6. Artikel 6 består af to tilgange til handel med klimakreditter, dels artikel 6.2, som primært omhandler bilaterale aftaler mellem lande omkring overførsel af klimakreditter til brug for NDC-opfyldelse, samt artikel 6.4, også kaldet markedsmekanismen, som etablerer et FN-sanktioneret klimakreditmarked, hvor både lande og andre aktører kan handle med klimakreditter.

I forbindelse med vedtagelse af dagsordenen for COP29, blev de standarder, som klimakreditprojekter under artikel 6.4 skal leve op til vedtaget. Parisaftalens parter vil fortsat kunne bede Article 6.4 Supervisory Body (SBM), om at udvikle og forbedre standarderne, hvilket var vigtigt for bl.a. EU. Under artikel 6.4 blev det bl.a. vedtaget, hvilke dele af standarderne SBM skal fokusere på at udvikle i det kommende år, hvordan kreditter bliver autoriseret samt særlige omstændigheder for LDCs og SIDS.

Fsva. artikel 6.2 løb forhandlingerne ind i anden uge af COP'en, hvor dele af forhandlingerne måtte løftes til politisk niveau. Her ledte den danske klima-, energi- og forsyningsminister sammen med sin nederlandske ministerkollega, Sophia Hermans, de politiske forhandlinger fra EU's side. Under artikel 6.2 vil der i modsætning til artikel 6.4 ikke være en overordnet standard, som sikrer kvaliteten på tværs af projekter. EU og en række ligesindede havde det derfor som den vigtigste prioritet at sikre krav om robust og transparent rapportering, således at potentielle købere af kreditter samt eksterne på et oplyst grundlag kan vurdere kvaliteten af kreditterne. Dette lykkedes i det store hele at opnå, selvom EU gerne havde set endnu skrappere krav. Samtidig blev der fundet et kompromis om det internationale register for artikel 6.2, som både giver udviklingslandene de nødvendige funktioner i det internationale register, således at de ikke skal investere i omkostningstunge nationale registre, samt adresserer USA's bekymring om, hvorvidt et internationalt register vil legitimere de handlede kreditter, og dermed fjerne ansvaret for kreditternes kvalitet fra de involverede lande. Resultatet vurderes overordnet set at bidrage til at sikre den nødvendige klimamæssige integritet.

Global Stocktake og reduktioner

For at sikre hensigtsmæssig implementering af Global Stocktake (GST) blev der i aftalen fra COP28 inkluderet en beslutning om at etablere en dialog omhandlende implementering af GST, som kaldes UAE-Dialogen, og modaliteterne for denne

dialog skulle fastsættes på COP29. Forhandlingerne blev hurtigt kompliceret af, at mandatet for dialogen i selve GST-aftalen er placeret under finansieringsafsnittet, hvilket betød, at en række udviklingslande forventede at dialogen skulle have et finansieringsfokus. EU og allierede arbejdede for, at dialogen også skulle følge op på andre relevante mandater i GST, herunder opfølgning på NDC'er samt implementeringen af de globale mål om energitransition. Det endelige udkast til beslutningstekst reflekterede, at UAE-Dialogen skulle følge op på GST bredt, men med et særligt fokus på finansiering. Til gengæld fremgik det af udkastet, at der ikke ville være mandat til at etablere et fremadrettet dagsordenspunkt for UAE-Dialogen og dermed ingen beslutningstekster, hvilket var et forsøg på at imødekomme bl.a. Kina og Saudi-Arabien. Dette fik en række lande til at afvise teksten under den endelige lukkeplenar, ledt an af Chile på vegne af AILAC, og dermed skal beslutningen genforhandles på COP30.

EU og allierede forsøgte ligeledes at sikre fremdrift på GST, reduktioner og NDC'er i arbejdsprogrammerne for reduktioner (Mitigation Work Programme, MWP) samt retfærdig omstilling (Just Transition Work Programme, JTWP).

Fsva. arbejdsprogrammet for reduktioner viste det sig igen i år at være yderst udfordrende. Dynamikken fra første uge fortsatte ind i uge to, hvor LMDCs (ført an af Kina) og Den Arabiske Gruppe (ført an af Saudi-Arabien) modsatte sig alle former for substans i beslutningen, på trods af at EU stod samlet med allierede fra over 110 lande (AILAC, AOSIS, UG, EIG, LDCs) og arbejdede for, at teksten ville inkludere sprog på GST, NDC'er og videnskab. På trods af konsultationer på både teknisk- og ministerniveau, endte MWP med en beslutning, som var langt mindre ambitiøs, end hvad Danmark, EU og allierede havde arbejdet for. Beslutningen indeholdte ingen referencer til GST, NDC'er eller videnskab, og indeholdte mest af alt kun sprog, som blot justerede MWP-processen en smule.

Fsva. arbejdsprogrammet for retfærdig omstilling arbejdede EU også her for en beslutning, som adresserer, hvordan arbejdsprogrammet kunne følge op på GST samt, hvordan lande kan sikre, at ingen af deres nationale arbejdstagere eller marginaliserede grupper bliver efterladt i den globale grønne omstilling. Udviklingslandene arbejdede for, at arbejdsprogrammet indarbejder og adresserer klimaskabte tab og skader samt finansiering til retfærdig omstilling i udviklingslandene via internationalt samarbejde. De forskelligartede interesser førte selvsagt til stor splittelse mellem parterne, hvor specielt Den Arabiske Gruppens modstand mod sprog på fossil udfasning betød, at man endte med en såkaldt Regel 16, hvor parter skal genforhandle dagsordenspunktet ved den næste session.

Dermed lykkedes det ikke for EU og allierede at sikre opfølgning på GST og energimålene på dette års COP, ej heller at sende stærke signaler omkring behovet for ambitiøse NDC'er i 2025 eller at hæve ambitionen for reduktioner.

Tilpasning samt tab og skader

Tilpasningsforhandlingerne på COP29 var præget af et strategisk spil, hvor fremdrift på tilpasning blev taget gidsel af særligt Saudi-Arabien for Den Arabiske Gruppe og Kina for LMDC, for at holde reduktionsdagsordenen hen og lægge pres på kvantificerbare mål for tilpasningsfinansiering. Ift. det globale tilpasningsmål (GGA) drøftede COP29 midtvejsresultater i det toårige Belém-arbejdsprogram for indikatorer. Det lykkedes G77 anført af Kina og Saudi-Arabien at få inkluderet indikatorer om finansiering, som uden tvivl bliver knaster i slutforhandlingerne på COP30.

Hertil vedtog man på COP29 Baku Adaptation Road Map og Baku High Level Dialogue on Adaptation for at styrke implementeringen af GGA og UAE-rammeværket for global klimaresiliens, og den danske klima-, energi- og forsyningsminister deltog i et højniveausmøde vedr. skalering af tilpasningsfinansiering.

Menneskerettigheder, ligestilling og oprindelige folk

Overordnet set var de tværgående emner som menneskerettigheder, oprindelige folks rettigheder og ligestilling meget vanskelige, og fokus blev at undgå en tilbagevending af eksisterende sprog. Partnerne formåede dog at vedtage en forlængelse af Lima-arbejdsprogrammet for ligestilling frem til 2034, der har til formål at fremme et integreret ligestillingsperspektiv på tværs af UNFCCC-forhandlingsspor samt styrke kønsligestilling i implementeringen af klimaindsatser.

Derudover blev det besluttet, at processen for udarbejdelse af en ny ligestillings-handlingsplan (Gender Action Plan) vedtages på COP30. Der blev desuden opnået enighed om den tredje arbejdsplan for oprindelige folk og lokale samfund for 2025-2027 allerede på Bonn sessionen i juni 2024, som blev formaliseret med vedtagelse på COP29.

Handlingssporet

Danmark var på COP29 repræsenteret i højniveaussegmentet ved statsministeren og i forhandlingerne ved klima-, energi- og forsyningsministeren. Derudover deltog en bred erhvervsdelegation samt repræsentanter for det danske civilsamfund.

I højniveausegmentet var der fokus på dekarbonisering af fødevarersektoren med afsæt i den grønne trepart, vedvarende energi i Afrika, og nye initiativer til mobilisering af privat klimafinansiering sammen med bl.a. den Asiatiske Udviklingsbank (AsDB) og nordiske donorer. Nedenstående er en oplistning af udvalgte events:

NDC Partnerskab

Som medformand for NDC Partnerskabet deltog Danmark ved en række events og møder både på minister- og teknisk niveau. Danmark fik også ved NDC Partnerskabets årlige medlemsforum en ny medformand. Rwanda overgav rolle til Brasilien, der i 2025 skal være medformand sammen med Danmark.

Group of Negative Emitters (GONE)

Under COP29 blev GONE officielt lanceret, og fem nye medlemmer blev annonceret – Kenya, Etiopien, Surinam, Sverige og Holland. Disse i tillæg til de eksisterende tre medlemmer, Danmark, Finland og Panama.

Beyond Oil and Gas (BOGA)

BOGA afholdte sit årlige ministermøde, der har til hensigt at samle den ambitiøse kreds af medlemslande og koordinere budskaber med særlig vægt på fossil udfasning. Ligeledes var Danmark og BOGA i samme uge vært for en pressekonference, hvor fokus var på vigtigheden af, at ambitionerne i reduktionssporet fra COP28 blev fastholdt, ikke mindst behovet for at lande omstiller sig væk fra fossile brændsler.

Global Offshore Wind Alliance (GOWA)

GOWA afholdt et højniveauevent med deltagelse af ministre, regeringsrepræsentanter og privatsektor. Energistyrelsens direktør Kristoffer Böttzauw repræsenterede Danmark som GOWA-medstifter og co-chair. Eventet gjorde status for det seneste års udvikling inden for havvind, samt satte fokus på, hvad der skal til, for at havvind kan foldes ud i større skala end i dag.

APRA – Accelerating Partnership for Renewables in Africa

Kenya, byggende på sit lederskab og værtskab for det afrikanske klimatopmøde i 2023, var vært for et højniveau event om "Momentum for grøn udvikling af Afrika", med Accelerating Partnership for Renewables in Africa, (APRA) som hjørnестenen. Statsministeren, bl.a. flankeret af FNs generalsekretær Guterres, Ministre m.fl. fra Kenya, Ghana, Zambia, Sierra Leone, Tyskland, USA, samt den Afrikanske Union, italesatte det ligeværdige partnerskab, det store uudnyttede vedvarende energipotential i Afrika, tilstedeværelsen af kritiske mineraler nødvendige for vedvarende energiteknologier, og behovet for investeringer der skaber værdi for kontinentet og dets befolkning. Det narrative blev bekræftet i yderligere detaljer af de andre talere. Statsministeren annoncerede en firedobling af energistyrelsens sektorsamarbejde i Kenya mhp forbedrede rammebetingelser for grøn energi, og nævnte IMCA lanceringen med fokus på Afrika der fandt sted nogle dage senere (se andet afsnit). Privatsektor og investorer var ligeledes inviteret til at tale, herunder Mærsk Mc-Kinney Møller Centret for Zero Carbon Shipping, som talte om udviklingen af grønne skibskorridorer, hvor Afrika kan spille en nøglerolle, og tiltrække grønne energi investeringer, der skaber en bæredygtig udvikling for Afrika.

IF-CAP – Innovative Finance Facility for Climate in Asia and Pacific

Danmark lancerede sammen med seks lande den formentlig største klimafinansieringsaftale i verden i 2024 på mere end 11 mia. USD i nye billige lån fra Den Asiatiske Udviklingsbank til udviklingslande i Asien og Stillehavet. Danmark deltager med 100 mio. USD i garanti fra Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), som del af samlet 2,5 mia. USD i garantier fra donorlande, som giver ADB mulighed for at stille den nye finansiering til rådighed til investeringer 60% i reduktioner og 40% i

tilpasningsprojekter. Samlet set skaber aftalen ca. 3 mia. kr. i ny dansk mobiliseret klimafinansiering uden brug af udviklingsbistand.

Dansk-etiopisk event om klimahandling, landbrug og fødevarer

Statsministeren var sammen med Etiopiens præsident vært for et officielt dansk-etiopisk højniveauevent om klimahandling, landbrug og fødevarer. Eventet blev arrangeret sammen med COP28 og COP29 formandskaberne fra De Forenede Arabiske Emirater og Aserbajdsjan med deltagelse af blandt andet Norge, USA og Fiji. Fra dansk side fremhævedes de danske erfaringer med Den Grønne Trepert, som eksempel på en metode, som inddrager alle interessenter i en langsigtet og ambitiøs aftale, som forener omstilling af fødevarer, naturgenopretning og udvikling af et bæredygtigt og internationalt konkurrencedygtigt landbrug. På eventet annoncerede Danmark et bidrag på ca. 100 mio. kr. til udvikling af bæredygtige fødevarer og naturgenopretning i Etiopiens nationale klimahandlingsplan. Derudover udgjorde eventet den officielle opfølgning på 'Declaration on Sustainable Agriculture, Resilient Food Systems, and Climate Action', som blev vedtaget af 160 lande, inkl. Danmark, ved COP28. Erklæringen opfordrer landene til at inkludere omstilling af fødevarer i de nationale handlingsplaner for reduktion og tilpasning, der skal leveres frem mod COP30 i Belém, Brasilien.